

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 października 2020 r.

Pozycja 329

POSTANOWIENIE z dnia 30 lipca 2020 r. Sygn. akt Tw 17/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Rady Miejskiej w Choroszczy o zbadanie zgodności:

- 1) art. 89 ust. 3 zdanie pierwsze ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.) stanowiącego, iż szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty z art. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 89 ust. 3 zdanie pierwsze ustawy – Prawo oświatowe, rozumianego jako „norma kompetencyjna przyznająca uprawnienie na rzecz kuratora oświaty o decydowaniu o istnieniu szkoły lub placówki publicznej, a tym samym w wyniku negatywnej decyzji w tymże przedmiocie obciążenia gmin kosztami wynikłymi z nieracjonalnego utrzymywania szkoły lub placówki i pozbawienie w tymże zakresie samodzielności wydatkowania środków budżetu gminy” z art. 2 i art. 163 w związku z art. 7 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać wnioskowi dalszy bieg.

UZASADNIENIE

Rada Miejska w Choroszczy (dalej: wnioskodawca) 18 grudnia 2019 r. (data nadania) wystąpiła z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją przepisu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.).

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 4 lutego 2020 r. wnioskodawca został wezwany do usunięcia braków formalnych wniosku przez doręczenie oryginału lub poświadczonego za zgodność z oryginałem odpisu uchwały Rady Miejskiej w Choroszczy z 21 listopada 2019 r. (nr XI/117/2019), uzasadnienie – z powołaniem odpowiednich przepisów prawa – że kwestionowany akt dotyczy spraw objętych zakresem działania wnioskodawcy oraz przywołanie treści wzorców kontroli: art. 2 i art. 163 w związku z art. 7 Konstytucji wraz z ich wykładnią.

Pismem z 14 lutego 2020 r. (data nadania) wnioskodawca, dochowując wyznaczonego terminu, ustosunkował się do tego zarządzenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) wniosek złożony przez podmiot, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 3-5 Konstytucji Prezes Trybunału kieruje do wyznaczonego przez siebie sędziego Trybunału w celu wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Trybunał bada, czy wniosek spełnia wymagania formalne przewidziane w art. 47 i art. 48 u.o.t.p. TK, a w szczególności, czy zaskarżony akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem działania wnioskodawcy (art. 191 ust. 1 pkt 3-5 w związku z art. 191 ust. 2 Konstytucji). Tym samym wstępne rozpoznanie wniosku umożliwia – już w początkowej fazie postępowania – wyeliminowanie spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia.

2. W rozpatrywanej sprawie, z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego wystąpiła Rada Miejska w Choroszczy, która – stosownie do art. 48 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p. TK – dołączyła do wniosku uchwałę nr XI/117/2019 z 21 listopada 2019 r.

Trybunał ustalił, że uchwała Rady została podjęta przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji) i wyraża wolę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego (§ 1). Określa ona ponadto przedmiot i wzorce kontroli (§ 1), które są tożsame z zakresem zaskarżenia w złożonym wniosku. Uchwała upoważnia także Burmistrza Choroszczy do jej wykonania, w tym udzielenia stosownych pełnomocnictw do występowania przed Trybunałem (§ 2).

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniosek o zbadanie konstytucyjności zakwestionowanych aktów normatywnych pochodzi od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji).

3. Na podstawie art. 191 ust. 2 Konstytucji organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego są uprawnione do inicjowania abstrakcyjnej kontroli norm, jeżeli kwestionowany przez nie akt normatywny dotyczy spraw objętych ich zakresem działania. W związku z tym art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK wymaga, aby wnioskodawca – powołując przepis prawa lub statutu – uzasadnił, że kwestionowany akt normatywny lub jego część dotyczy spraw objętych zakresem jego działania.

Wnioskodawca wskazał, że prowadzenie i utrzymanie szkół oraz placówek publicznych jest – na podstawie art. 104 ust. 1 i art. 105 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481, ze zm.) w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 713) – obowiązkowym zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 15 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 910; dalej: u.p.o. lub ustawa – Prawo oświatowe) zakładanie i prowadzenie wskazanych w tym przepisie przedszkoli i szkół podstawowych należy do zadań własnych gminy. Jak wskazuje wnioskodawca art. 89 ustawy – Prawo oświatowe określa przebieg czynności likwidacyjnych szkoły lub placówki publicznej. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu szkoła publiczna może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu uczniom przez ten organ możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie. Natomiast w ust. 3 wskazuje się, że szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po

uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty. W świetle art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe, w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zadania i kompetencje organu prowadzącego, określone w art. 89 ust. 1 u.p.o., wykonuje odpowiednio: rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa.

Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że Rada Miejska w Choroszczy wykazała, iż art. 89 ust. 3 zdanie pierwsze ustawy – Prawo oświatowe, w zakresie wskazanym we wniosku dotyczy spraw objętych jej zakresem działania (art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 191 ust. 2 Konstytucji w związku z art. 48 ust. 1 u.o.t.p. TK).

4. Trybunał ustalił również, że wnioskodawca prawidłowo określił przedmiot oraz wzorce kontroli, a także uzasadnił sformułowane we wniosku zarzuty (art. 47 ust. 1 pkt 4-6 i ust. 2 u.o.t.p. TK).

5. Mając powyższe na uwadze Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniosek spełnia wymogi formalne przewidziane w u.o.t.p. TK, dlatego też – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – należało postanowić jak w sentencji.